

Сьогодні
17.04.2023

5-Б

**Систематизація знань
та підготовка до
тематичного
оцінювання.**

Сьогодні
17.04.2023

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної
діяльності учнів

Мета уроку:
повторення правил ділення
десятькового дробу на десятковий дріб
та натуральне число; закріпити вміння
застосовувати ці правила в різних
ситуаціях ділення десяткового дробу.

Щоб помножити один десятковий дріб на другий, треба, не звертаючи уваги на коми, перемножити їх як цілі числа і в добутку поставити кому з правого боку на стільки десятикових знаків, скільки їх було у двох множників разом. Якщо в добутку менше десятикових знаків, ніж треба виокремити, то зліва треба дописати відповідну кількість нулів.

Так, добуток $8,7 \cdot 7,5$ можна знайти простіше: достатньо перемножити натуральні числа 87 і 75, тобто не звертаючи уваги на коми, а в знайденому добутку відокремити справа комою дві цифри — стільки, скільки їх після коми в обох множниках разом.

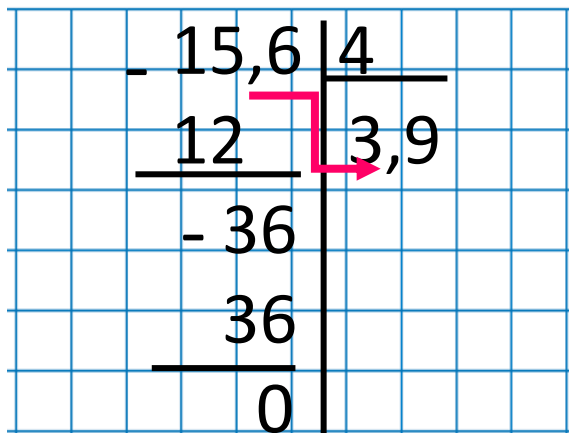
Для письмового множення не треба записувати дроби так, щоб кома розміщувалася під комою, адже множення виконуємо, не звертаючи уваги на коми. Головне — вирівняти множники по правому боку.

Крім того, для зручності множення у стовпчик першим слід записувати число або дріб з більшою кількістю цифр. Друге число розміщують під першим так, щоб його остання цифра стояла під останньою цифрою першого множника. Приклад. Виконати множення десяткових дробів 38,42 і 0,15 у стовпчик. Починаємо з множення множників без врахування ком. Поставимо десяткову кому в добутку.

$$\begin{array}{r}
 \times 38,42 \\
 \times 0,15 \\
 \hline
 19210 \\
 + 3842 \\
 \hline
 5,7630
 \end{array}$$

Ділення десятикового дробу на натуральне число

Треба поділити 15,6 на 4, не дивлячись на кому, і поставити її, після ділення цілої частини.

$$\begin{array}{r|l} 15,6 & 4 \\ - 12 & \\ \hline - 36 & \\ & 36 \\ \hline & 0 \end{array} \quad \begin{array}{l} \\ 3,9 \end{array}$$

Нехай треба знайти ширину прямокутника, довжина якого дорівнює 15,6 дм, а ширина — в 4 рази менша. Для того, щоб знайти ширину, треба довжину 15,6 дм поділити на 4. Оскільки ми поки що не вміємо ділити десятикові дроби, то запишемо довжину прямокутника в сантиметрах: **15,6 дм = 156 см.**

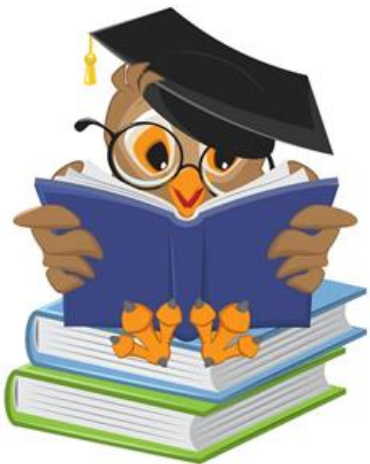
Тепер легко виконати ділення: **$156 : 4 = 39$.**

Отже, ширина прямокутника — 39 см, тобто 3,9 дм, тож **$15,6 : 4 = 3,9$.** Такий самий результат можна отримати простіше, не перетворюючи дециметри в сантиметри.

Правило ділення десяткового дробу на натуральне число

Щоб поділити десятковий дріб на натуральне число, треба:

- 1) поділити дріб на це число, не звертаючи уваги на кому, проте поставити в частці кому, коли закінчиться ділення цілої частини;
- 2) за потреби дописати справа після коми потрібну кількість нулів, щоб закінчити ділення.

Якщо ціла частина діленого менша за
дільник, то ціла частина частки
дорівнюватиме нулю

Пояснення виконання ділення:

Приклад 1. Поділити 2,8 на 5.

Виконаємо ділення «куточком». Ділене менше за дільник, тому в частку спочатку записуємо 0 цілих. Після ділення 28 на 5 отримали в частці 5 і в остачі 3 десятих. Перетворили 3 десятих у 30 сотих (дописавши 0). Ділимо 30 сотих на 5, маємо в частці 6 сотих, а в остачі 0, ділення завершено.

$$\begin{array}{r} 2,80 \\ - 25 \\ \hline 30 \\ - 30 \\ \hline 0 \end{array} \quad \begin{array}{r} 5 \\ \hline 0,56 \end{array}$$

Сьогодні
17.04.2023

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

За допомогою дії ділення можна перетворювати звичайний дріб на десятковий

Приклад 3. Перетворити дріб $\frac{21}{25}$ на десятковий.

$\frac{21}{25} = 21 : 25$. Тому поділимо 21 на 25 «куточком». Отже, $\frac{21}{25} = 0,84$

-	21,00	25
	200	0,84
	100	
-	100	
	0	

Пояснення виконання ділення на десятковий дріб:

Приклад 1. Нехай треба поділити 35,56 на 1,4. Помножимо ділене і дільник на таке число, щоб дільник став натуральним числом, тобто на 10, адже $1,4 \cdot 10 = 14$. Маємо: $35,56 : 1,4 = (35,56 \cdot 10) : (1,4 \cdot 10) = 355,6 : 14$. Отже, поділити 35,56 на 1,4 — це те саме, що поділити 355,6 на 14:
 $35,56 : 1,4 = 355,6 : 14 = 25,4$

			355,6	14	
		-	28	25,4	
			75		
		-	70		
			56		
		-	56		
			0		

Сьогодні
17.04.2023

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Правило ділення числа на десятковий дріб

Щоб поділити число на десятковий дріб, треба:

- 1) в діленому і дільнику перенести кому вправо на стільки знаків, скільки їх після коми в дільнику;
- 2) виконати ділення на натуральне число.

Якщо в діленому після коми менше цифр, ніж у дільнику, то до діленого справа дописують потрібну кількість нулів.

Наприклад,

$$4,2 : 0,002 = 4,200 : 0,002 = 4200 : 2 = 2100.$$

Сьогодні
17.04.2023

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Ділення на розрядну одиницю 0,1; 0,01 ; 0,001, ...

Приклад 2. За правилом ділення на десятковий дріб маємо:

$$3,748 : 0,1 = 37,48 : 1 = 37,48;$$

$$4,973 : 0,01 = 497,3 : 1 = 497,3;$$

$$5,4 : 0,001 = 5400 : 1 = 5400.$$

Щоб поділити десятковий дріб на розрядну одиницю 0,1; 0,01; 0,001, ... треба в цьому дробі кому перенести вправо на стільки знаків, скільки нулів містить дільник перед одиницею (враховуючи і нуль цілої частини).

Завдання № 1.

1. Виконайте множення:

$$0,075 \cdot 2,4$$

2. Виконайте ділення:

а) $36,61 : 0,7$ б) $25,662 : 5,46$

$$\begin{array}{r} 0,075 \\ \times 2,4 \\ \hline 300 \\ 150 \\ \hline 0,1800 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 366,1 \\ - 35 \\ \hline 16 \\ - 14 \\ \hline 21 \\ - 21 \\ \hline 0 \end{array} \quad \begin{array}{l} 7 \\ \hline 52,3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2566,2 \\ - 2184 \\ \hline 3822 \\ - 3822 \\ \hline 0 \end{array} \quad \begin{array}{l} 546 \\ \hline 4,7 \end{array}$$

Завдання № 2.

Обчисліть значення виразу:
 $6,14 \cdot (17,4 - 10,8) + (28,9 - 7,07) \cdot 4,7$.

$$\begin{array}{r} 1) \quad 17,4 \\ - 10,8 \\ \hline 6,6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2) \quad 6,14 \\ \times 6,6 \\ \hline 3684 \\ 3684 \\ \hline 40,524 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3) \quad 28,90 \\ - 7,07 \\ \hline 21,83 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4) \quad 21,83 \\ \times 4,7 \\ \hline 15281 \\ 8732 \\ \hline 102601 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5) \quad 102,601 \\ + 40,524 \\ \hline 143,125 \end{array}$$

Сьогодні
17.04.2023

Вивчення нового матеріалу. Формування вмінь

3
рівень

Завдання № 4.

Розв'яжіть рівняння:

$$93,8 - (3x - 7,39) = 41,19$$

$$3x - 7,39 = 93,8 - 41,19$$

$$3x - 7,39 = 52,61$$

$$3x = 52,61 + 7,39$$

$$3x = 60$$

$$x = 20$$

Завдання № 5.

На трьох городах бабуся зібрала 80 кг овочів. З першої ділянки зібрала картоплю, яка становить 0,18 від всієї маси овочів. З другої ділянки – моркву, маса якої становить 0,55 решти маси. А з третьої ділянки зібрала столові буряки. Яку масу столових буряків зібрала бабуся з городу?

- 1) $80 \cdot 0,18 = 14,4$ (кг) – картопля
- 2) $0,55 \cdot (80 - 14,4) = 0,55 \cdot 65,6 = 36,08$ (кг) – морква
- 3) $80 - (14,4 + 36,08) = 29,52$ (кг) – буряки

Відповідь: 29,52 кг.

$$\begin{array}{r} 65,6 \\ \times 0,55 \\ \hline 3280 \\ 3280 \\ \hline 36,080 \end{array}$$

Сьогодні
17.04.2023

Завдання для домашньої роботи

Повторити сторінки підручника
254 -270.

Підготуватись до контрольної
роботи.

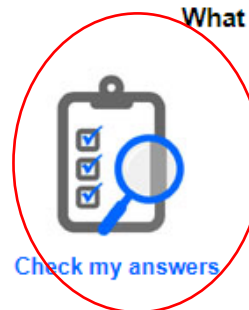
Виконати завдання на
інтерактивному аркуші:

[https://www.liveworksheets.com/
pv3305054en](https://www.liveworksheets.com/pv3305054en)

Виконайте завдання, натисніть

Finish!!

Check my answers

What do you want to do?

Email my answers to my teacher

Відправте фото оцінки на Human